Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной МАЙН 1 среда № 100 (30101)

Сэн 10 мүнгэ

Хүдэлмэришэн ангиин революционно хүсэнүүдэй боевой харалга—МАЙН НЭГЭН мандаг! Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай агууехэ, илагдашагүй туг мандаг!

МАЙН НЭГЭН МАНДАГ!

...йн нэгэн — уласхоорондын ...етариадай солидарностиин ...р. Майн нэгэн болбол бүхы ... дээрэ жэл бүри үнгэргэгдэ... һайнүдэр болон, табин нэгэн ... саяд тээ тогтоогдоһон бай... Тэрэ сагһаа хойшо, энэ үдэр ... уласхоорондын пролетариа... революционно хүсэнүүдэй ...гын үдэр, ажалшан арадые ...лизмын дарлалтаһаа ...хын түлөө тэмэсэлэй үдэр ...н тэмдэглэгдэнэ.

...уехэ пролетарска һайнүдэ... нэгэн жэлэй истори бол... социализмын түлөө ба капи... да эсэргүү, сүлөөгэй түлөө ...кцида эсэргүү тэмэсэлэй ...ческа хуудаһануудаар дүү-

...капиталистическэ оронуудай ...шад болбол хоёрдохи империа...ическэ дайнай оршомбайдал ...мүнөөнэй Майн нэгэнии ...ба. Капиталистическэ мир ... нэгэдэхи империалистичес... дайнай үеыпхиһөө бүри ехээр ...ран үмхиржэ байгаа үедөө ...айнда ороо. Капиталистичес... оронууд болбол, бэе бэедээ тон ... хоёр системын—хоёр мирэй: ...атүгэс социализмын мирэй ...жэн үмхиржэ байгаа капи...змын мирэй байһан услови... соо дайнда оробо. Англи ба ...иин буржуазинуудаар үүс...бэн, дайн болбол демокра..., эрхэ сүлөөе, уласхоорондын ... хамгаалхын ба бага оронууд ... арадуудай бэеэ даанхайе ...хын түлөө ябуулагдана ... Энэ хадаа Европодохи геге... түлөө, Африка ба бусад ...нудта колониальна эзэмдэл...дэй түлөө, өөрынгөө дээрмэ...ыбаһан баялигуудые арбид... түлөө, өөрынгөө конкурент...ые үгыхэхын түлөө буржуа...даар ябуулагдана.

...ржуази болбол дайнда гарга...өөрөө хушахын тулада эк...тацпие шангадхана, хүдэлмэ... үдэрые уртадхана, нало...ые ехэдхэнэ, эд товарай ба ...ктнуудай үнэ сэнгые дээшэ...нэ, салин хүлэһэ багадхана. ... үйлэдбэриин ургаһан ба ... олонтоото хүдэлмэришэд ...да татагдаһан байгаашье ..., капиталистическэ оронууд...дэлмэригүйдэлгэ үсөөрөөгүй, ... улам ургаһан байна.

...а реакци—финансова капитал ...эрээнэй социал-демократичес... туһамаршад хадаа зутар ... ба хюдалгануудые хэнэ. ... тиимэ болобошье, дайнда ...үү хүдэлөөн капиталисти... оронуудта һара үдэр ерэхэ ... улам хурсадажа байна. ...идо хаягдаһан, француэска ...унистическэ парти, өөрынгөө ...до байһаар. Тэрэ хадаа дай... англо-французска һүжэрөөг... бузар планиие элирүүлнэ; ...цузска арадта мир, сүлөө ба ...най түлөө тэмэсэлые толгойл... Англида забастовка үдэр бүри ... үргэдэжэ байна. Капиталай ...олгодо, салин хүлэһые доошо...ргада эсэргүү эрид буруушаал...эр шулуу нүүрһэшэд, ...листнууд, суднобайгуулаг... трамбайщигууд выступална. ...икэдэ, Швецидэ, Норвегидэ, ...ида, Мексикэдэ, Индидэ, ...нида, Японидо дайнда эсэр... хүдэлөөн хурсадажа байна. ...дахи национально-сүлөөрэл... хүдэлөөн улам бүри үргэдэ... улам бүри хүсэжэжэ байна.

...үнөөдэр, орон бүриин хүдэл...шэд ба таряашад болбол дайн ...даанда, реакцида эсэргүү ...тэ буруушаалай тэмдэг доро, ...люционно хүдэлөөе бүри шан...хаха ба уласхоорондын интер...циональна холбооге улам бүхэ...лхэ туг доро Майн нэгэниие ...гэргэжэ байна.

...нгло-французска сэрэгэй блок ...бол Советскэ Союзые импери...истическэ дайнда татан оруул..., тэрээниие өөрынгөө импе...алистическэ шуһата хэрэгүүдэй ...ег болгохые һэдэһэн байгаа. ...энэр хадаа Советскэ Союзай ба Германиин хоорондо эбынь таһалан, тэдэниие дайнда оруулхые һэдээ һэн. Тэрэнь бүтөөгүй! Тэдэнэр хадаа урдын панска Польшые ба Балтиин далай шадарай оронуудые СССР-тэ добтолхын тулада сэрэгэй плацдарм болгохые һэдээ һэн. Тэрэнь мүн лэ бүтөөгүй! Тэдэнэр хадаа Карельскэ перешеек дээрэ военнэ бүхэжүүлгэнүүдые хорёод жэлдэ түхеөржэ, Финляндиие СССР-тэ эсэргүү тухирав, манай Ленинградта ба баруун-хойто хилэнүүдтэ аюл тохёолдуулжа, социализмын орониие дайнда оруулхаа һэдэһээ байна. Тэрэнь баһал бүтөөгүй. Бүтэхэшье арганьгүй!

Манай героическа Улаан Арми ба Улаан Флот болбол Польшодохи ба Финляндидахи сэрэгэй плацдармануудые үгыхээ! Манай хилэнүүдэй аюулгүйнь хүсэд хангагдаа! Гэбэшье, социализмын ороной арадууд хадаа капиталистическэ хүреэлгэ тухайда нүхэр Сталинай заабариие мартанагүй, мобилизационно бэлэн!

Мүнөөдэр, манай ороной ажалшад болбол улаан тугуудаа намилзуулан, илалтын ба тэмэсэлэй ирагуу гоё дуунуудые дуулалдан, улицануудта гаража, өрынгөө туйлаһан амжалтануудые бухы дэлхэйн урда демонстрацилан харуулхань. Ленин-Сталинай партиин туг доро ябажа туйлагдаһан, советскэ арадай илалтанууд агуу ехэ! Алтан наранай туяагаар шэмэгдэһэн, арюун тунгалаг Майн нэгэнэй үдэр,—бидэнэй омогорхохоор, бидэнэй баярлахаар юумэн бии! Морально-политическэ нэгэдэлээр нэгэдхэгдэн, большевистскэ партиие ба советскэ правительствые тойрон нягтаар жагсаһан, манай героическа арад хадаа социализмые гол түлэб байгуулаад, коммунизмын хүсэд торжество тээшэ урагшаа дабшана.

183 миллионно советскэ арад болбол, Майн нэгэнэй историческа үдэрые үйлэдбэриин шэнэ илалтануудаар угтаба. Агуу ехэ пролетарска һайнүдэрөөр дашарамдуулан, эхэ орондоо эрхим бэлэг бэлэдхэхын түлөө соревнованида—Майн нэгэнэй урда тээхи соревнованида бүхы предприятинууд, колхозууд ба совхозууд оролсон, шэнэ гайхамшаг хэрэгүүдые бүтөөбэ. Энэ хадаа Ленин—Сталинай партиие тойрон нягтаар жагсанхай ба социалистическэ эхэ орондоо хизаарлашагүй преданнэ байһанай демонстраци мүн!

Мүнөөдэр, советскэ арад болбол капиталистическэ оронуудай оломиллион пролетарьнар ба ажалшадтай солидарна байһанаа, пролетарска интернационализмын идейнүүдтэ үнэн байһанаа демонстрацилха байна.

Майн нэгэнэй демонстрантнуудай колоннонууд, манай самолёдууд ба танкнуудай һүртэ абяан ба манай илалтата дуунууд болбол, даралагшадта эсэргүү, дайн сэрэгые үүсхэгшэдтэ эсэргүү тэмэсэлдэ бүхы дэлхэйн ажалшадые уряалан, бүхы дэлхэйе сууряатуулха байна.

Манай хүсэнтүгэс эхэ орон—Советскэ Социалистическэ Республиканудай Союз мандаг, бүхэжэг!

Советскэ Союзай арадуудай ханибарисаан мандаг!

Манай эхэ ороной омог бүргэдүүд—Советскэ летчигууд мандаг!

Советскэ Союзай ажалшадай түрүү отряд—Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) парти мандаг!

Империалистическэ дайнда эсэргүү, капитализмда эсэргүү тэмэсэлэй организатор—Коммунистическэ Интернационал мандаг!

Маркс-Энгельс--Ленин-Сталинай агуу ехэ, илагдашагүй туг мандаг! Ленинизм мандаг!

Манай газетын удаадахи номер майн 4-дэ гараха.

(Художник М. Чашанай зураг).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

НКВД-эйн погранична сэрэгүүдэй начальнигуудай ба рядовой составта Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгохо тухай

Гүрэнэй хилэнүүдые хамгаалан сахилгаар правительствын боевой даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь ба энэ зуураа баатаршалга ба геройство гаргаһанайнь түлөө,—Ленинэй орден ба „Улаан Одон“ медаль барюулгатайгаар, Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэнүүдые олгохо:

1. Улаанармеец Зегоринский Александр Григорьевичта.
2. Капитан Зиновьев Иван Дмитриевичтэ.
3. Батальонно комиссар Киселев Семен Сергеевичтэ.
4. Лейтенант Кобзун Иван Михайловичта.
5. Политругые орологшо Коренчук Федосий Павловичта.
6. Улаанармеец Кузякин Гавриил Васильевичта.
7. Старша лейтенант Лужецкий Андрей Гавриловичта.
8. Младша лейтенант Петренко Дмитрий Филипповичта.
9. Старша лейтенант Петров Григорий Петровичта.
10. Политрук Пушанин Иван Ивановичта.
11. Лейтенант Ракус Дмитрий Ивановичта.
12. Улаанармеец Самсонов Владимир Андреевичтэ.
13. Улаанармеец Спеков Александр Васильевичта.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 оной апрелиин 26.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

НКВД-эйн погранична частьнуудые СССР-эй ордены үдаар шагнаха тухай

Гүрэнэй хилэнүүдые хамгаалан сахилгаар правительствын боевой даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө шагнаха:

„УЛААН ОДОНОЙ“ ОРДЕНООР:

НКВД-эйн сэрэгүүдэй 4-дэхи полкые
НКВД-эйн сэрэгүүдэй 5-дахи полкые
НКВД-эйн сэрэгүүдэй 6-дахи полкые
73-дахи Ребольско погранична отрядые.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 оной апрелиин 26.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

СССР-эй Наркомсвязиин Центральна телеграфын онсо илгарһан хүдэлмэрилэгшэдые шагнаха тухай

Арадай ажахые ба СССР-эй обороной хэрэглэлгые телеграфна хэлхеэ холбоогоор хангаха талаараа парти ба правительствын хэдэн харюусалгата даабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнь ба отлично хүдэлмэриин түлөө шагнаха:

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР

1. Бобылева Анна Антоновнае—Центральна телеграфын город хоорондын службын нэгэдэхи разрядай бодистка.
2. Попов Роман Анатольевичые—Центральна телеграфын директор.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

1. Гапичев Михаил Васильевичые—Центральна телеграфын парторганизациин секретарь.
2. Зимина Валентина Ильиничнае—центральна телеграфын телеграфистка бодистка.
3. Карандасов Алексей Сергеевичые—центральна телеграфын сменын начальник.
4. Леонов Дмитрий Петровичые—центральна телеграфын 122-дохи городской отделениие даагша.
5. Лыжина Надежда Владимировнае—центральна телеграфын телеграфистка-кридистка
6. Николаев Виктор Николаевичые--центральна телеграфын город хоорондын холбооной службын начальник.
7. Художников Василий Петровичые—центральна телеграфын главна инженерые түр орологшо.

„ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГЭЙ“ ОРДЕНООР

1. Акифьева Ольга Андриановнае—центральна телеграфын городской службын телеграфистка-тремлистка.
2. Есипчук Мария Пантелеймоновнае—центральна телеграфын город хоорондын службын бригадир.
3. Леонычева Вера Алексеевнае—центральна телеграфын город хоорондын холбооной телеграфистка.
4. Редченко Александр Андреевичые—центральна телеграфын линейно-кабельнэ сетиин ахалагша техник.
5. Тумаков Василий Степановичые—центральна телеграфын городууд ба областьнуудай хэлхеэ-холбооной техническэ службын начальнигай орологшо.
6. Шибин Дмитрий Николаевичые—центральна телеграфын радиоаппарадай начальник.

„АЖАЛАЙ ОТЛИЧИИН ТҮЛӨӨ“ МЕДАЛЯАР

1. Конев Филипп Дмитриевичые—центральна телеграфын механик.
2. Протасова Анна Васильевнае—центральна телеграфын телеграфистка-бодистка.
3. Рыжева Мария Александровнае—центральна телеграфын телеграмма зөөгшэ.
4. Сузюмова Клавдия Михайловнае—центральна телеграфын областной службын бригадир.
5. Трухов Иван Ивановичые—центральна телеграфын радиоаппарадай техник.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 он, апрелиин 27.

Гурбадахи табанжэлэй гурбадахи жэлэй—1940 оной ажахын планай дүүргэлтые ба үлүүлэн дүүргэлтые түйла

(ВКП(б)-эйн ЦК-гэй лозунгнуудhaa).

Барковай ба Лисевичын зураг. (ТАСС-ын фото-клише).

ХҮНДЭТЭ ХЭРЭГ

Багшын хүдэлмэридэ 6-дахи жэлээ ажаллажа байха зуураа, мүнөө Хориин дунда hургуулиин IV-дэхи класста заанаб. 1938-39 онуудай hуралсалай жэлдэ тус классай успеваемостинь тон муу байhан юм. Ушарань, энэ класста хэдэн багшанар hэлгэгдэhэн ба hурагшадай дундахи организацинуудай хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигдаhан байгаа.

Энэ классые эрхимүүдэй нэгэн болгохо гэжэ—иимэ зорилго урдаа табяа hэм.

Советскэ багашуудые коммунистическэ ёhoop хүмүүжүүлхын, тэдэнэрэй успеваемостинь үндэр дээрэ үргэхын түлөө тэмэсэжэ, hурагшад бүхэнэй ажабайдалтайнь танилсан, хүүгэдэй эрилтэнүүдые хүсэдөөр мэдэхэ, тус-тустань тусхай хангалга хэрэглэhэн байнаб.

„Муу" сэгнэлтэтэй hурагшадта туhалхын тула, нэмэлтэ занятинуудые хэжэ, hурагшадай дунда социалистическэ соревновани үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, „отлично" hуралсалай түлөө эршэмтэйгээр тэмэсэhэнэйгээ результатда, hуралсалай 1938-39 ондо бага бэшэ амжалтануудые түйлажа шадаhан байгааб. Мүнөө, 1939-40 онуудай hуралсалай жэлдэ бүри hайнаар хүдэлмэрилжэ, hурагшадаа бултыень удаадахи класстань оруулхын түлөө большевистскээр тэмэсэжэ байнаб. hуралсалайгаа материалнуудые hурагшадтаа гүнзэгыгөөр ойлгуулхын тулада, географяар — „СССР-эй полярна зона", естествознаняар—„Техническэ культуранууд" гэhэн альбомуудые хээбди.

Класстамнай: БГСО-гэй, дуунай, литературна ба физкультурна г. м. кружогууд хүдэлмэрилдэг. „Отлично hуралсалай түлөө" гэжэ нэрэтэй классна газета гаргадаг ба тэрээндээ бүхы hуралсалай асуудалаар өөрөөшье бэшэдэгби, мүн тэрэшэлэн hурагшаднай активнаар хабаадалсадаг.

Майн урда тээхи социалистическэ соревнованида бүгэдөөрөө оролсожо, отлично hуралсалай түлөө улам эршэмтэйгээр тэмэсэн, бүхэдэлхэйн пролетариадай hайн үдэр—Майн нэгэниие, манай класс отлично hуралсалаар угтаба.

А. В. Хабалтуева—Хориин дунда hургуулиин hургагша.

Арадай hайнудэр

Мүнөөдэр, манай эхэ ороной арад болбол барагдашагүй ехэ баяехаланта хүхюун байдалаараа, зузаан элбэг зол жаргалаараа омогорхоно. Сталинска Конституциин алтан наранай гэрэл доро ажаhуугаа агууехэ советскэ арад имагта лэ гайхамшагаар hайнүдэрлэнэ.

Энэ жэлэй Майн нэгэн болбол минии ажабайдалда мартагдашагүй юм. Би энэ үдэрые үйлэдбэриин үндэрнүүд показательнуудтайгаар угтааб. Майн нэгэнэй урда тээхи социалистическэ соревнованида ба олонстаночнигуудай хүдэлөөндэ оролсожо, түрүү стахановцуудай зэргэдэ тоологдоноб. Апрель hарынгаа hүүлшын хахадай планиие эрхим шанартайгаар 300 процент дүүргэжэ, уялгаа хүсэд бэелүүлээб. Цехынгээ эрхим стахановцуудтай баталhан, социалистическэ соревнованида түрүү hуури эзэлээб. Тиигэбэшье, энээгээрээ хизаарлахагүйб. Эхэ оронойгоо hалбаран бадаржа байгаа промышленностиин шэнэнүүд амжалтануудай түлөө бүхы шадабаряа үгэхые найдуулнаб.

Үйлэдбэриин амжалтануудhaa гадна, мүн идейнэ нилээд ургааб. „ВКП(б) эйн историин хуряангы курсын" hүүлшын главае үзэжэ дүүргэхээ байнаб. Мүнөө, Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин членэй кандидадта орохые бэлэдхэнэб.

Ф. Нарбутовский—ПВЗ-эйн стахановец-олонстаночник.

Патриодуудай бүлэ

Агууехэ сталинска алтан наранай гэрэл доро зохёогдоhон, үнгэ бүриин үрэ таряагаар намилзаhан, үнэтэ hайхан эрдэни зэндэмэнеэр элбэг, үүлтэр бүриин адууhа малаар баян, Бурят Монголой толормо торгон ногоон дайдын, алдар сууе мэдэхэгүй хэн байха бэлэй!

Манай хүндэтэ Георгий Петрович Кожевников болбол Зэдын аймагай, Петропавловска с|советэй, „Пятилетка" колхозой член, мүнөө—аяар далаад наhан дээрээ, арюун сарюун хэбээрээ ажаллажа ябана.

Урдань—хаанай ноёдой хара ташуурай тамшаажа, хобдог баяндай хорото шүдэн ирзайжа, хуушан сагай зэрлиг дайда уйдхар гомодолой уйлаа-ёолоогоор зэдэлжэ байха үедэ Георгий Петрович түрэhэн байгаа. Тэрэ гэhээр тэбхэр табин найман жэл болобо. Георгий Петрович 12 наhатай ябахадаа, баян хүнэй барлаг богоол боложо эхилhэнээ хэлээд, саашань ямар хүшэр ядарал, дарлалтануудые хүзүүн дээрээ тээжэ, хэды шэнээн хүлэhэ шуhаа адхаhанаа, тулиhанаа тооложо баранагүй.

Георгий Петровичын гэрэлтэ тунгалаг hанаа-сэдьхэлhээнь, үбгэрэшэгүй үнэн хатуу зориг үргэлжэ бусалан, инаг зургаан хүбүүнэйгээ, эрхэ гансахан басаганайгаа онсо hайхан ажабайдалда урмашан, Сталинска үеын жаргалта байдалые зохёолсон ябана.

Георгий Петрович омог дорюун хоолойгоороо эбдүүсэн байжа хөөрэхэдөө: „Эхэ ороноо ба эрхэ сүлөөгөө хамгаалалсахын тулада, Улаан Армида, өөрынгөө хүбүүдтэй хамта ябажа алба хэхэ дурамни ехэ хүрэнэ, би хүсэ шадалаар хэнhээшье дутахагүйб, зүгөөр лэ, нюдэнэймни хараа бага зэргэ муушаг болоhон хэбэртэй байна" гэдэг юм.

Түрэлхи СССР орондоо, түрэл Сталин багшадаа инаглан хандажа, өөрынгөө суута долоон үрэнэрhөө бүридэhэн социалистическэ отрядай хүндэтэ эсэгэ ба хүмүүжүүлэгшэ байhан гайхамшагта зол ба ашань мартагдашагүй!

Георгий Петровичын ехэ хүбүүн—Корнил Георгиевич 1934 онhoo эхилжэ колхозойнгоо адуу моридые харууhалжа, тон ехэ амжалтануудые түйлаад, хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаhан ба мүнөө **Ленинэй орденоор** шагнагдаhан байна.

Хоёрдохи хүбүүн — Василий Георгиевич, большевистскэ партиин член, мүнөө өөрынгөө «Пятилетка» колхозой түрүүлэгшэ!

Гурбадахи хүбүүн—Лаврентий Георгиевич, ленинско—сталинска комсомолой член, мүнөө лейтенант. Дүрбэдэхи хүбүүн—Петр Георгиевич, мүн комсомолец, мүнөө **Улаан Армида** алба хэжэ байна. Табадахи хүбүүн—Владимир Георгиевич, коммунистическэ партиин кандидат, мүнөө Зэдын Радио-узелэй эрхилэгшэ. Зургаадахи хүбүүн—Иван Георгиевич мүнөө Улаан Армида радистаар алба хэнэ. Эдэ зургаан хүбүүдэй эгэшэ—эрхэ ганса басаган Варвара Георгиевна гэдэг, мүнөө колхозой полевой ажалда стахановскаар ажаллажа байдаг.

Иимэ баатар үрэнэрые хүмүүжүүлэн, эхэ совет орондоо үгэhэн, ваяад наhата үбгэн патриот Георгий Петрович Кожевниковэй нарата hайхан жаргалнуудань, сталинска үеын алтан түүхэ дотор алдаршана.

Х. Намсараев.

Советскэ Союзай Герой капитан Дьяконов. (Нечаевай фото).

1890-ээд онуудта Майн нэгэниие hайнүдэрлэлгэ. Художник Васильевай зурагhaa Нечаевай репродукци.

УРДАНАЙ МАЕВКА

Би мүнөө 68 наhатайб. Түрэhэн сагhaa хойшо ядарха зобохыешье ба жаргаха сэнгэхые үзөөб.

Аяар 1905 ондо Варшавада болоhон, Майн 1-эй демонстраци тухай хэлэхые хүсэнэб. Хабарай сагай тэрэ hарын нэгэ үдэртэ, Варшавын хэдэн олон предприятинуудай хүдэлмэришэд хамтаржа, Майн 1-нэй демонстрацида ябаhан юм. Би тиихэдэ городой типографида машинистаар хүдэлмэрилдэг hэм. Типографида хүдэлмэрилдэг хэдэн танил нүхэдтэеэ сугтаа демонстрацида хабаадаhан байгааб.

Варшавын гол улицаар демонстрантнуудые табяагүй hэн. Городой баруун талын, нарихан улицаар гараад, городой парк тээшэ ябаа бэлэйбди. Паркда дүтэлжэ ябаха үедэмнай, моритой ба ябаган полицинууд hүрэгөөрөө ерэжэ ябахань харагдаа. Тэдэнэр улам улам дүтэлбэшье hаань, демонстрантнууд зааханшье айнгүйгөөр, зааханшье сухарингүйгөөр урагшаал дабшажа ябаа бэлэй. Минии хажууда ябаhан, папаха малгайтай, хахаржа натаг болошоhон боро халат үмдэhэн үбгэжөөл, полицинуудые хараhанайгаа hүүлдэ, хортойгоор энеэбхилэн намда иигэжэ хэлэбэ: „—Хамаагүй даа, хамаагүй. Би хүн болоhoop нэгэшье баярые, нэгэшье жаргалые үзөөгүйб. Эндэмшье буудаад ала...

Моритой полицинууд, би... тээшэ гүйлгэлдэн ерээд, де... трантнуудые түмэр гэнжэн та... нуудаараа алхижа эхилбэ. Б... раа зүг бүхэн тээшэ т... гүйлдэбэбди. Полицинууд нам... Демонстрантнуудай зар... тэдээндэ баригдажа арестов... даhан, заримань тэрьелhэн, ... мань ябажа шадахаа бо... сохюулhан байгаа.

Гансахан лэ агууехэ Окт... ка социалистическэ револ... ашаар, ажалшад болбол х... сэнгэлиг байдалтай болоhон... на. Советскэ засагай тогто... хойшо жаргаха сэнгэхые ... төөрэнь үзэнэб.

Мүнөөдэр, Советскэ ороно... миллионно арадууд болбол ... хоорондын пролетариадай ре... ционно хүсэнүүдые хара... үдэр—Майн 1-ниие сүлөөтэ... hайн үдэрлэнэ, Социалисте... оронойгоо хүсэ шадалые ... хүсөөр демонстрацилна.

Иимэ hайхан зол жарга... түлөө, баян ба культурна ... hуудалайгаа түлөө Лен... Сталинай партида, Сов... правительствода ба арад... агууехэ вождь, хани нүхэр, ... хэйн пролетариадай ... Сталинда барагдашагүй ... хүргэнэб!

А. М. Домбров...

Эхэ орондоо манай бэлэг

Улаанармеец Рулевой буудахаа зэhээд байба.

—hомоло,—гэжэ отделениин командир Бобин команда үгөө. Затворой тас-няс гэхэ абяан дуулдаба. Хэдэн секунда болоод байхада, буу 3 дахин hүрэбэ.

—Гурбан hомон тудаа—гэжэ телефоноор мэдээсэбэ.

Улаанармеец Рулевойhoo гильз абаха зуураа, отделениин командир хэлэнэ:

—Нүхэр Рулевой отличн... данат.

Эндэ, тус отделениин улаанармейцүүд отличноор б... Жэшээлхэдэ, нүхэд Сап... Бобликов ба бусад.

Энэ хадаа Майн 1-ни ү... эхэ орондоо манай бэлэ... боевой ба политическэ бэлэ... отлично показательнууд ...

А. Дми...

Героическа комбат

* * *
(Очерк)
* * *

„Т" аралые эзэлхэ зорилго капитан Дьяконовай батальондо табигдаhан байгаа. Нүхэр Дьяконов болбол командирнуудые суглуулжа, тус батальоной урда табигдаhан зорилгые тодорхойгоор хэлээд, заагдаhан аралые эзэлхэ замуудые ба аргануудые хэлэжэ үгэhэн байна.

„Т" арал хадаа финскэ заливта, материгhaa хэдэхэн километр газарта байгаа. Сагаанфиннүүд энэ аралые ехэ стратегическэ удхашанартайда тоолоhон ба тиимэ аралые бүхэжүүлгээр ехэ фортификационно хүдэлмэри хэhэн байба. Үдэрэй сагта аралда хүрэхэнь бэрхэ, юуб гэхэдэ, тэрэ шадарай газарнуудань хэдэн олон километртэ булан бүхэнhөө буудагдадаг байгаа. Тиимэhээ, hүниин сагта лыжээр ябажа аралай эрье хүрөөд, үглөөгүүр эртэлэн дайсаниие гэнэтэ атаковалха шиидхэбэри абтаа hэн.

— Лыжэдээ!

Гэhэн команда хагсуу hүниин агаарта ханхинажа дуулдаба. Хэдэхэн минута болоод, бүхы батальон арал тээшэ шэглэн ябаа бэлэй. Арал хүртэр аяар хорин километрэй марш хэхэ хэрэгтэй байгаа.

Атакаа эхилхэ газартаа, hүниин тэн багта батальон ерээ.

Гэрэлгүй балай харанхы хара hүни хадаа аралда тулатараа ерэхэ аргые батальондо үгэhэн байна. Разведкын олоhон мэдээнүүдээр хараалан, капитан Дьяконов болбол добтолхо тухай приказ үгэбэ. Арал тээшэ добтолгошье эхилээ. Гэнэтэ, hүниин харанхыда прожекторэй гэрэл яларан, хүйтэн саhан дайдые шэртэн хаража эхилбэ. Прожекторээр гэрэлтэhэн газарань алиган дээрээ хараhандал адаляар, харагдажа байгаа. Батальон саhа малтаад, бааханааршье хүдэлэнгүй хэбтэшоо. Баатарлиг батальоной ойротожо ябаhыень тухайлаад, арал шадарайгаа газарые адаглан харахые дайсадай hэдэжэ байhань эли болоо. Саашадаа дабшажа болохогүй, юуб гэхэдэ, дайсан хараад, буудажа болохо байба. Прожекторыень үгыхэхэ хэрэгтэй байгаа.

Противнигай прожекторые бутасохихыень, пульротын командирта капитан Дьяконов аалиханаар захирба.

Пулеметчик Губкин прожектор тээшэ хоёр удаа тамшаалгаба. Түрүүн гэнэтэ харагдаhандаал адаляар, прожекторэй гэрэл гэнэтэ hалшаба.

— Эхэ оронойгоо түлөө, Сталинай түлөө, урагшаа!

Гээд үүрэй харанхыда далдалагдан, дайсанай бүхэлэлгэнүүд тээшэ батальон дабшаба. Үглөөгүүр боложо байха үедэ, түрүү взводууд аралай эрьедэ хүрэбэ.

Үдэр болоходо, манай батальоной дүтэлжэ ябаhыень хараад, дайсанай автомадууд, артиллерийскэ буунууд ба миномедууд таhаггүйгөөр таршаганаба. Аралда хүрхэ замуудань аадар шэнгеэр унаhан hомоор hалхилжа байгаа.

Тиигээд, социализмын ороной солото хүбүүдэй батальон арбан часhaa үлүү саг соо аниргүй хэбтэхэ баатай болоо hэн. Газарай дээхэнүүр галта hомонууд хииганажа, томо буугай hомонуудай ба минэнүүдэй тэhэржэ байхадань, доpohoонь хүйтэн мүлиhэн хайража байгаа.

Зүгөөр, аадартал адхарhан дайсанай hомоншье, хүйтэн мүлиhэнэй хайралгашье героическа улаан боецүүдэй добтолгые hаатуулжа шадаагүй. Тэдэнэй зүрхые советскэ патриотизмын сүнэшэгүй ошон дулаасуулжа ба зоригжуулжа байгаа. „Урагшаа!" гэhэн приказые хүн бүхэн хүлеэжэ хэбтээ.

Хахад үдэр багта, буудалгань бууран. Гэнэтэ арал тээhээ hөөлдэнги абяан дуулдаад, батальоной хажууда нэгэ сагаан хубсаhатай шюцкоровец бодоод, ород хэлэн дээрэ шалшаранhагаар хэлэбэ:

— Лыжнигүүд, бэеэ тушаагты, дээрэл байха!

— Провокаторые буудагты!—гэжэ капитан Дьяконов шангаар ба тодоор командалба. Советскэ пулемедой абяан суурятан, провокаторшье тангайгаад, дахин добтолхые хэншье дайсадhaa зүрхэлөөгүй.

— Минии хойноhoo, урагшаа!—гэhэн, капитан Дьяконовай команда дуулдаба.

hуулгагдамал шулуунай саагуур хэбтэhэн взводуудай hубиралдаhаар бодоходонь, арал тээhээ дайсан буудажа эхилхэдэнь, батальон дахин хэбтэшоо.

Шюцкоровцууд хадаа, капитанай толгойлжо ябаhан группынхиhaa хүсэмнай ехэ гэжэ тухайлаад, атака хэхые хараалаа. Зүрхэлиг манай боецүүдэй группые зүг бүхэнhөөнь хүреэлээд, сагаанфиннүүд добтолжо эхилээ hэн. Капитан Дьяконов хадаа, дайсанай маневрые дары ойлгожо, контратакада бэлэдхэхые захираад, уряалба:

— Нүхэдүүд, нэгэшье алхам гэдэргээ сухариха ёhогүйбди!

Дайсанай хүреэнь минута бүхэндэ уйтараа. Эдэнэй абяанууд элеэр дуулдадаг болоод байгаа. Уданшьегүй капитан команда үгэбэ:

— Гранатаараа шэдэгты!

Түрүүшын гранатануудай тэhэрэлгын абяан түержэ, дайсанай хүреэнь хэдэн газараар таhарба. Тииhээр, сагаанфиннүүд саашадаа бултадаа сухариба. Манай мэргэн бүүнүүд маннергеймынхидые таhара хэршээ hэн.

Сагаанфиннүүдтэ нэмэлтэ туhаламжанууд ерэжэл байгаа. Тухайлхада, тэдэнэр хадаа героическа батальониие гэнэдхээн бутасохихо hэдэлгэтэй байhан юм. Сагаанфиннүүдэй гурбадахяа добтолжо үрдеэгүйдэнь, баруун флангаhaaнь манай хоёр танкнууд добтолжо, бузар дайсадые бута hамна буудаба. Сагаанфиннүүдэй мэгдэhые мэдэмсээрээ, капитан Дьяконов ханхинаса командалба:

— Эхэ оронойгоо түлөө, урагшаа!

Обор тобор шулуунуудай саанаhaa улаан боецүүд бодожо, шанга „Ура" хашхаралдан, сагаанфиннүүдтэ добтолоо hэн.

Хэдэн минута болоод ба... арал дээрэ газар хүдэлгэм... рэлгэнүүдэй болохонь дуу... Энэ хадаа сагаанфиннүү... зэбсэгэйгээ складуудые бу... тэhэлжэ байhан байгаа.

Аргаа барагдаhан сага... нүүд арбан тээшээ гүйл... нилжо байба.

Капитандаа хандажа, боец... нэгэниинь асуугаа hэн:

— Нүхэр капитан, хайш... ража буудахам гээшэб, х... манайхид, хаанань сагаан ... юм?

— Толгойгоо дороо хээд, ... шоо харангүйгөөр, уня... тооhо үрхиргэн тэрьелжэ ... шадань—сагаанфиннүүд ... —гэжэ капитан харюусаа ...

Манай мэргэн пулеметчи... ба буудагшадай hомодо ... дэн, галзуу финнүүдэй о... газарай нюрганhaa хюhаг...

Үдэшэлэн болоходо, ар... эзэлэгдэhэн байба. Арал ... материк ошохо зам ... сэрэгүүдтэ сүлөө болоhон ...

* * *

Советскэ правительство ... капитан Анатолий Алексан... Дьяконовай геронзм ба ... шалгые үндэрөөр сэгнэжэ, ... дэ Советскэ Союзай Герой... зэргэ олгоhон байна.

Ив. Анаш...

ЛЕНИНГРАДАЙ БА МАНАЙ ЭХЭ ОРОНОЙ БАРУУН-ХОЙТО ХИЛЭНҮҮДЭЙ АЮЛГҮЙЕ ХАНГАҺАН, УЛААН АРМИИН БА УҺАН-СЭРЭГЭЙ ФЛОДОЙ БОЕЦҮҮД, КОМАНДИРНУУД БА ПОЛИТХУДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ АХАДҮҮГЭЙ АМАРШАЛГА!

(ВКП(б)-эйн ЦК-гэй лозунгнуудһаа).

Х. НАМСАРАЕВ.

ГЕРОЙДО

Ундэр сэлмэг тэнгэрьдэ
Урай солбон яларна,
Шигын гоёхон шубуунууд
Һайхан дуугаа эхилжэ
Һанан-һапан жэргэнэ.
Тунгалаг номин агаарта
Туяа гэрэл сасарна.
Торнин үндэр ууланууд
Торгон сэсэгээр бүрхөөжэ
Тойрон ханаран толорно.
..ог дуушын зүрхэнһөө
..отой баяр хүдэлнэ.
..оной Геройн тухайда,
..ан шүлэгөө зохёожо
..шан дуулан угтана.
Бурят оронойм түүхэдэ
Баярай хуудаһан нэмээгдэнэ.

Булта бидэнэй баярнууд
Алтан одоор ургажа,
Алдар суугаар бадарна.
Агуу улаан армиһаа
Арадай хүбүүн хүмүүжэнэл,
Алдарта Герой Гармажаб
Түүхэтэ Бурят орондоо
Түрүүшын Герой тодорбош!
Зузаан Бурят орондо
Золтой эхэһээ түрөө һэнш!
Зоригтой Эсэгын хүбүүнш!
Суута баатар алдартай
Совет ороной геройлш!
Мүнхэ булад зоригһоош
Мүшэн гэрэл сасарна.
Харин харша дайсанда
Харюу үгэһэн габьядаш
Халуун баяр хүргэнэб.

АЖАЛШАН АРАДАЙ ҮНЭН ХҮБҮҮН

„Би, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай гражданин, Худэлмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин зэргэдэ ороод байхадаа, тангариг абажа ба үнэн сэтэгэлтэй, зүрхэлиг, дисциплинэтэй, хүрэжэтэй боец болохо, сэрэгэй ба гүрэнэй нюусые нарин хадагалха, сэрэгэй бүхы уставые ба командирнууд, комиссарнууд ба начальнигуудай приказуудые үгэ дүүгөөр дүүргэхэ гэжэ клятваа торжественнээр үгэнэб ..."

Социализмын ороной сэрэгүүдэй агуехэ клятвын эдэ нангин үгэнүүдые Улаан Армиин ба Уһан-сэрэгэй Флодой боец бүхэн өөрынгөө зүрхэндэ париар хадагална. Тэдэнэр болбол торжественнэ тангаригайгаа ёһоор, дайсадтай тэмэсэлдэ героизм ба баатаршалгын гайхамшаг эрхим жэшээнүүдые харуулба. Финскэ сагаангвардейщинэтэй тэмэсэлэй фронт дээрэ, социалистическэ эхэ ороной зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зэргэнүүдһээ гайхамшаг баатарнууд урган гароо.

Гармажаб Аюрович Гармаев— энэ нэрэ хадаа Советскэ Союзай Геройнуудай алдарта книга соо орогдээ. Урдын үгытэй, ажалша арадай хүбүүн—мүнөө жаргалтай арадай суута баатар Гармажаб Аюрович болбол манай нэгэ шуһата ахадүүнэр—баруун белоруссууд ба украинцуудые панска дарлалтаһаа сүлөөлгэдэ хабаадалсаа. Эхэ ороноймнай баруун хойто хилэнүүдэй ба Ленинэй городой аюулые эбдэхые һэдэгшэ финскэ сагаанбандиидуудые бутасохилсоо. Нүхэр Гармаевай боевой габьяанууднь гайхамшаг олон! Хэдэн тиимэ эпизодуудайнь нэгые дуулае. Гармажаб Аюровичын ябаһан взвод хадаа дайсанай байһан газарта тыл сооһоонь разведкэ хэхэ гэһэн боевой даабари абаа. Взводой командир нүхэр Арешкинтэй хамта энэ даабарие дүүргэхээ гараад, уданшьегүй финнүүдэй тыл соонь орошоһон байгаа. Урдахананнь—финскэ сэрэгэй землянка харагдаа, тиигэжэ байтар, хори-гушан финнүүд бэеэ хоргодуулан, нүхэр Арешкинэй взвод тээшэ дүтэлжэ байһаань тодоруулагдаба.

—Тулалдаанда орохые бэлэд! — гэжэ захиралта үгөөд, командир Арешкин болбол боевой нүхэр Гармаевтаяа бүри урагшаа добтолон ошоо. Гармаев болбол ехэ буугай һомоной тэһэрһэн нүхэн соо бэеэ нюугаад, пулемедоо тодхобо. Противник хараагүй. Финнүүдые арба метр хүртэр өөртөө дүтэ оруулаад, пулеметно галаар хэршэжэ эхилбэ. Урдаһаань финнүүд буудаа. Тэдэнэр манайхинһаа хүсөөрөө тон ехэ. Урагшаа добтолхо аргагүй. Взвод болбол гэдэргээ сухарин, нүгөө талаһаань орохые бэлэдхэбэ. Лейтенант Арешкин шархатаа; дайсанай хүреэлгэ соо нүхэр Гармаев гансаараа үлөөд, үшөө шангаар тулалдаба; хоёр граната ба наганһаа ондоо юумэ үлөөгүй һэн. Зүгөөр, Гармажаб баахан шье айгаагүй. Хоёр гранатануудаа финнүүдэй землянка тээшэ шэдэжэ, тэндэ байһан хэдэн олон финнүүдые һалгаад, гэдэргээ бусажа ябатараа, өөрынгөө боевой нүхэр, —командиртай уулзаба. Нүхэрөө аршалха хэрэгтэй ...

Дайсанай хатуу шанга гал соогуур ябажа, хэдэн олон бэрхэшээлнүүд ба хаалтануудые дабажа, үдэшэнһөө үглөөгүүр болотор, өөрынгөө командирые частьдаа абаашаа һэн. Иигэжэ, нүхэр Гармаев энэ тулалдаан соо гансаараа хэдэн арбаад финүүдые усадхаһан юм.

Патриотизмын мэдэрэл, эхэ оронойгоо ба арадай урдахи харюусалгые һайтар мэдэлгэ, партида ба агуехэ Сталинда преданность —эдэ хадаа баатар габьяануудта зоригжуулна. Сталин!—энэ нэрэ хадаа боец бүхэнэй, ажалшан бүхэнэй зүрхэндэ нара бадаруулна; энэ нэрэ хадаа дайсадта һүртэ аюул болон дуулдана.

Зэдын партийна ба комсомольско организацинууд хадаа Советскэ Союзай алдарта баатарые хүмүүжүүлһэндээ омогорхоно. Улаан Армида эрхим хүнүүдые бэлэдхэхэ, сэрэгэй һуралсалые ажалшадай дунда бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилго бидэнэй урда табигдана. Энэ хадаа хүндэтэйгөөр бэелүүлэгдэхэ!

Н. И. ЗИМИН—ВКП(б)-эйн Зэдын айкомой секретарь, орденосец

Петропавловка, 27.

Советскэ Союзай Герой Г. А. Гармаев.

ПАРТИ БА ПРАВИТЕЛЬСТВОДА БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ

Ленинско-сталинска комсомол, Худэлмэришэн-Таряашанай алдарта Улаан Арми намайе хүмүүжүүлээ. Би 1916 ондо Зэдын аймагай, Дээдэ-Тори нютагта түрөө һэм. Һургуулида ябаагүй, харин бэшэгтэ өөрөө һураһан байнаб.

1937 ондо Улаан Армиин алдарта зэргэнүүдтэ ошоходоо, минии наһанайм һанал бодол хүсэлдөө: бага наһанһаа хойшо, сэрэгэй хэрэгые тон ехээр һонирходог ба дуралдаг һэм.

Улаан Армида гурбан жэл соо алба хэхэдээ, хараһан үзэһэн ба мэдэһэн юумэмни барагдашагүй олон. Би хизааргүй золтойб, ушарань, манай нэгэшуһата ахадүүнэр—баруун белоруссууд ба украинцуудые панска польшын дарлалтаһаа сүлөөлгэдэ хабаадалсааб. Тэндэхи ажалшад хадаа бидэниие ямар ехэ баяраар угтаһыень хэлэхээр үгэ олдоногүй: городуудай, деревнинүүдэй бүхы ажалшад, гартаа улаан туг барюад, улицануудтаа гаража, амаршалгын тон халуун үгэнүүдээр угтаа. «Ажалшан арадые сүлөөлэгшэ—хүсэнтүгэс Улаан Арми мандаг!» гэһэн нэрьемэ абяанууд үни удаан замхадаггүй бэлэй.

Һүүлээрэнь, социализмын агуу ехэ ороной баруун-хойто хилэнүүдэй ба дэлхэйн пролетариадай центр—Ленинэй городой аюулгүйе хангахын түлөө тэмэсэлдэ хабаадалсааб. Тэндэ, финскэ сагаангвардейщинэдэ эсэргүү байлдаанай фронт дээрэ, манай Улаан Армиин боецүүд, командирнууд ба начальнигуудай харуулһан героизм, баатаршалга, шэн габьяань гайхамшаг байна. Агуу ехэ геннэр Ленин ба Сталинаар байгуулагдаһан героическа Улаан Арми болбол, «илагдашагүй гэжэ буржуазинуудаар нэрэлэгдэһэн «маннергеймын линие» бутасохёо.

Эхэ оронойгоо урдахи, арадайгаа урдахи нангин уялгаяа эндэ хүндэтэйгөөр бэелүүлээб. Минии боевой габьяанууд хадаа манай ороной правительствоор сэгнэгдээ. Би болбол Советскэ Союзай Геройн үндэр дээдэ нэрэзэргэдэ хүртөөб. Зүрхэм баярай хүсэтэ долгёор сохилно.

Мүнөө, парти ба правительствын ямаршье даабаринуудые бэелүүлхээр хэзээ бүхэндэ бэлэн байнаб. Өөрынгөө военно мэргэжэлые улам баяжуулха, Эхэ оронойгоо хилэнүүдэй ойроохүртэшэгүйе ба зол жаргалта арадайгаа ажана һайхан мирнэ ажабайдалые хамгаалхын тула бүхы хүсөө, хэрэгтэй болоо һаань—ами бэеэ үгэхэб гэжэ найдуулнаб.

Зүрхэнэй гүнзэгы баярай түрүүшын үгэнүүдые арадуудай агуу ехэ вождь, манай багша нүхэр Сталинда зорюулнаб.

ГАРМАЖАБ АЮРОВИЧ ГАРМАЕВ—СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙ

Ц. ГАЛСАНОВ

УЛААН ГЕРОЙ

Саһан һахалтай,
Санхын тахалтай
Сагаан финскэ нохосые нюдарһан;
Түмэр бетоноор,
Худэр зузаанаар
Хэһэн хаалта боолтыень ходорһон
Шамайгаа, минии
Улаан герой,
Хуур лимбын дуугаар
Аялгалжа дууланам,
Хараасагайн даляар
Ниидхүүлжэ суурхуулнам.

***

Шамай түрэһэн,
Шамай эльгэһэн
Шэнэ Бурят алтарма орондош
Баяр долгилно,
Баяр һалхилна,
Минии дуунууд наадана дурандаш,
Шамайгаал тиигэжэ,
Улаан герой,
Хуур лимбын дуугаар
Аялгалжа дууланам,
Хараасагайн даляар
Ниидхүүлжэ суурхуулнам.

***

Шинии дайлаһан,
Шуһаа адхаһан
Сэльгээ талаар жэмэсүүд гарабал,
Шэнэ сэсэг,
Шэнэ хэшэг
Дэлгэр һайхаар дэлбэрэн тарабал,
Шамайгаа тиигэжэ,
Улаан Арми,
Хуур лимбын дуугаар
Аялгалжа дууланам.
Хараасагайн даляар
Ниидхүүлжэ суурхуулнам.

СОВЕТСКЭ ОРОНОЙ СУУТА БААТАР

Манай колхозой членүүд, тэдээнтэй хамта бүхы Буряг-Монголой ажалшад хадаа энэ үедэ угаа ехэ баярай мэдэрэлээр дүүрэн. „Кимэй" нэрэмжэтэ, манай колхозой член нүхэр Гармажаб Аюрович Гармаев болбол финскэ сагаангвардейщинэтэй тэмэсэлэй фронт дээрэ боевой габьяанууд ба героизм харуулһанайгаа түлөө Советскэ Союзай Геройн үндэр дээдэ нэрэзэргэ хүртэбэ. Энэ мэдээсэл болбол бүхы Зэдын аймаг дотор ажалшадай угаа ехэ дэбжэлтэ үүсхээ. Тэдэнэр болбол Советскэ Союзай Герой нүхэр Г. А. Гармаевтай уулзалганууд дээрээ, үйлэдбэриин ба ажахын шэнэнүүд амжалтануудые туйлаха гэһэн уялгануудые абанад.

Апрелиин 23-най үдэр, бидэнэр болбол нүхэр Г. А. Гармаевтай уулзалга эмхидхээ һэмди. Эндэ манай Герой—Улаан Армиин ба өөрынгөө боевой габьяанууд тухайда хэлэбэ. Тиигээд, стахановцууд ба ударнигууд үгэ хэлэжэ, Гармажаб Аюровичые халуун зүрхэнһөөн амаршалһан ба үшөө һайнаар хүдэлмэрилхые найдуулһан байна.

Бидэнэр хадаа энэ жэлэй хабарай тарилгын планиие болзорһоонь урид, апрелиин 28-да үлүүлэн дүүргэхэ, түл абалга, ороон ой кампани, пар хахалалга ба бусадые саг болзортонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ гэжэ уялга абаа һэмди. Мүнөө уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ эхилээбди. Ороoһото культурануудай тарилга апрелиин 26-да үлүүлэн дүүргэгдээ: 137 гектар ярица тариха плантай аад, 144,54 гектар таригдаа; 102 гектар шэниисын орондо—104,5 га таригдаба. Уялга абаһанһаа хойшо, нэгэшье түл хоролто болгоогүй абаабди. Эдэ бүгэдэ хадаа Советскэ Союзай суута баатар Гармажаб Аюровичын хүндэлэлдэ зорюулагдана.

Манай колхоз, партийна ба комсомольско организацинууд болбол социалистическэ эхэ оронойгоо дүлэтэ патриот, баатар солото Гармажаб Аюровичые хүмүүжүүлһэндээ, сугтаа хүдэлмэрилһэндөө омогорхоно.

Нүхэр Гармаев—арадай герой! Бага наһанһаа хойшо сэрэгэй хэрэгые ехээр дуралдаг ба тэрэниие шудалхые эрмэлзэдэг байһан юм. Улаан Армида ошохынгоо урда тээ колхоз соогоо эгээ мэргэн буудагша, эрхим агнуушан гэжэ алдаршаһан юм. Колхоздоо байхадаа, дробовик буугаар хэрмэнүүдые нэгышье алдангүй сохидог бэлэй. Финскэ сагаангвардейщинэтэй тэмэсэлэй фронт дээрэ бүри томонууд „хэрмэнүүдые"—галзуу зольбонуудые пулеметно галаар, советскэ жадын хурса эрмэгээр хярган харшээ!

Л. Н. Лудупов—Зэдын аймагай, Д.-Торин сомоной, „КИМ" колхозой түрүүлэгшэ ба парторганизацины секретарь.

Дээдэ-Тори, 27.

Зол ехэтэ эсэгын үгэ

Социалистическэ Бурят-Монгол орон cooһoo суурхан ургаһан, Советскэ Союзай Герой Гармаев Гармажаб Аюровичын, табин зургаан наһатай үбгэн эсэгэ Гармын Аюр—урма баяраар бадарһан омог нюдөөр уряар хараад, хэлэжэ эхилнэ:

—Минии хүбүүн Гармажаб, Улаан Армидаа ошоһоор гурбан жэл болоод, айлшалжа ерэһээр арбаад хонобо. Партиин Зэдын айкомой секретарь нүхэр Зимин ерэжэ, «Танай хүбүүн Гармажаб—Советскэ Союзай Герой болоо» гэжэ хэлээ һэн.

Би өөрөө, наһан соогоо нилээд ехэ юумэ үзөөб.

Мүнөө минии хүбүүн Гармажаб, манай Улаан Армиин ашаар, хүн болоҗо хүмүүжээ!

Тиигээд, эхэ оронойгоо интересүүдые хамгаалан, өөрынгөө даабариие үнэн сэхээр дүүргэжэ, Советскэ Союзай Герой болобо. Сталин багшадаа, Нарком Ворошиловтоо, Советскэ засагтаа гүнзэгы баясхалан хүргэнэб.

Бурядай түрүүшын герой

Ц. ГАЛСАНОВ

* * *

Дээдэ-Торин хоёр хажуугаар байн зурыһан хада гүбөөнүүд ноной бүхэн шэнги ёрбойн байно. Автомашинын хурдан гүйлтэһөө гээгдэнэ аа гүб гэһэн хартай: үнэндөө, гээгдэхээршье бэшэ, уртигдахааршье бэшэ, гээгүй залгаа шүрэ шэнги дэлдэн үргэлжэлнэ...

„КИМ" артелиин утаруугаа ойһон байра байдалань аяар холо захаһаан хүнэй нюдэнэй гэсые магнит шэнгеэр татан байна. Энэ колхозой машина, моторнууд юрэбэшээр яларан, манай гэрэлдэ тодожо нюдэ хужана: апрелиин 26-да хабарай тарилгые амжалтатайгаар дүүргээ.

Колхозой центр багта ошоходо, хүбэжэ табиһан үндэр байшан, дүр талынгаа гурбан сонхоор харай энеэдэ харуулһан шэнги байна. Энэ гэр соо, Советскэ Союзай Герой, залуухан бурят хүбүүн байдаг.

«Минии түрэһэн гансахан хүбүүн гээшэ даа» гэжэ тэрээнэй эхэ—48 наһатай колхозница омогтой баяртай зугаалжа һууна. „Дабаа манай гаргаһан гансахан хүбүүн гээшэ даа" гэжэ бүхы бурят-монгол арад зон омогорхожо байна ха юм!

Апрелиин... „Бурят - Монголой Үнэн" газетые уншажа, Геройнуудай дунда Гармаев Гармажаб гэжэ нэрые олоходоо, хүн бүхэн хүхинэ, олониитэ омогорхоно. Тэндэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ толилогдоһон байгаа. Үглөөдэрэнь, аймагай центрһээ ерэжэ амаршалга хүргэхэдэнь, Гармажабай дотор гүнзэгы баяр бусалан билтаржа байгаа һэн.

* *

Гармаев Гармажаб Аюрович болбол үгытэй айлай ганса хүбүүн һэн. 1937 ондо армида абтажа, алба хэжэ эхилһэн бэлэй. Жэл үлүүтэй болоод байхадань, Гармажабай гэртэхин иимэ удхатай халуун дулаан бэшэг абаа һэн: «Битнай армида эрхим һуралсажа, хүсэ мэргэжэлээ үзүүлхэ газараа хүлеэжэ байнаб».

Тиигээд, үнишье хүлеэгээгүй. Баруун Белоруссиин арад зониие барандань пануудһаа сүлөөлхэ гэһэн, Советскэ Правительствын ба Худэлмэришэн - Таряашанай Улаан Армиин Главна Командованиин приказаар булад үбсүүтэ танкнууднай, алмаз толгойто самолеудуднай, мүнгэн тахата моридуудай нэгэн доро мордоо һэн. Тэдэнэй дунда — манай Гармажаб һэлмэеэ далайн, зүрхэеэ дэлгээн ороһон байна.

„Тэндэхиин зон—манай нэгэн шуһата ахадүүнэр,—өөрын гэхэ алиганай шэнээн газаргүй һууһан таряашад, үглөө бодходоо худэлмэригүй болоҗо байдаг хүнүүд, панска бузар сабхи доро тулижа зобожо байһан зон болбол Улаан Армиие угаа баяртайгаар угтан амаршалжа хүлеэгээ һэн. Зүрхэ худэлгэмэ халуун озолдоон хорин гурбан жэл соо үзэлсөөгүй ахадүүнэрэй хоорондо болохыень үдэрбүри үзэжэ хаража ябаабди" —гэжэ омогтойгоор хөөрэнэ. Тэд, Гармажабай энэ хөөрөөн соо, юрэ бэшын тэнюун ба һайхан нота дуулдажа, Баруун Украинада ба Баруун Белоруссида болоһон гайхамшаг түүхэтэ маршын понорамые бидэнэй нюдэн дээрэ асаржа дэлгээнэ.

Тэрээнэй һүүлээр үнишье болоогүй... Шунахай империалистнуудай шуһата дайе үүсхэлгын пид хара үүлэн финляндиин саада талаһаа гаража эхилбэ. Сэсэг жэмэсээр шэмэгдэһэн сэнгэлиг манай эхэ ороной нэгэн гол центртэ—Ленинэй городто аюул тохёолдуулан, манай ажаха амагалан байдалай найдамтай харуулша —пограничнигуудые буудан, зүрижэ байгаа.

„Бидэнэр, тэдэ амагайгша нохосуудай аашыень номогоодхохо тухайда командованиингаа приказые хүндэтэйгөөр угтажа абаа һэмди,—гэжэ Гармажаб үргэлжэлүүлэн хөөрэнэ—...Тэд, бидэнэр мүн эндэшье, түрэл Улаан Армиингаа түгэсхүсые дахин үзүүлжэ, соло алдарыень суурхуулан, парти ба правительствын даалгабариие эрхимээр дүүргээбди!"—гэжэ согтой дорюунаар дүүргэнэ.

Гармажабай харуулһан габьяанууд гайхамшаг ба һовин. Өөрөө тэрээнээ хөөрэхэдөө, зүрхэнэйнь сохидол зоригоор шангадана, гарайнь шүрбэһэн эршээр зангирна.

...Түрүү лини. Харанхы һуни. Саһаар сайбаганажа гэрэлтэхэһээ бэшэ, ялагад гэхэ мүшэн үгы. Жараад метрын зайтай фронт, далаад метрын саана дайсан. Зорюута гэхээр зоргондоо шашхалдажа байхань хүйтэн янгинама агаараар хүсэд дуулдадаг аад, гэнтэ захагүй абяаниинь замхашна. Иигээ хадаа нэгэ юумэ хэхэнь гээшэ: нэгэ һаа—атакалхань; үгышье һаа— мэхэ гаргажа сухарихань гээшэ. Улаан боецүүд окоподо хэбтэхэдээ, дайсанай ямаршье далда мэхыень таняад, тиихэдэнь тиихэ, иихэдэнь иихэ гэжэ бултыень бодонхой байгаабди.

Ротын командир даабари үгэбэ:
—Нүхэр Гармаев, та нэгэ нүхэртэйгөө разведкэдэ гараха болоот. Сагаан финнүүдэй яажа байһые тодолжо ерэхэт.

—Ойлгооб, нүхэр командир: Сагаан финнүүдэй яажа байһые тодолжо ерэхэ!

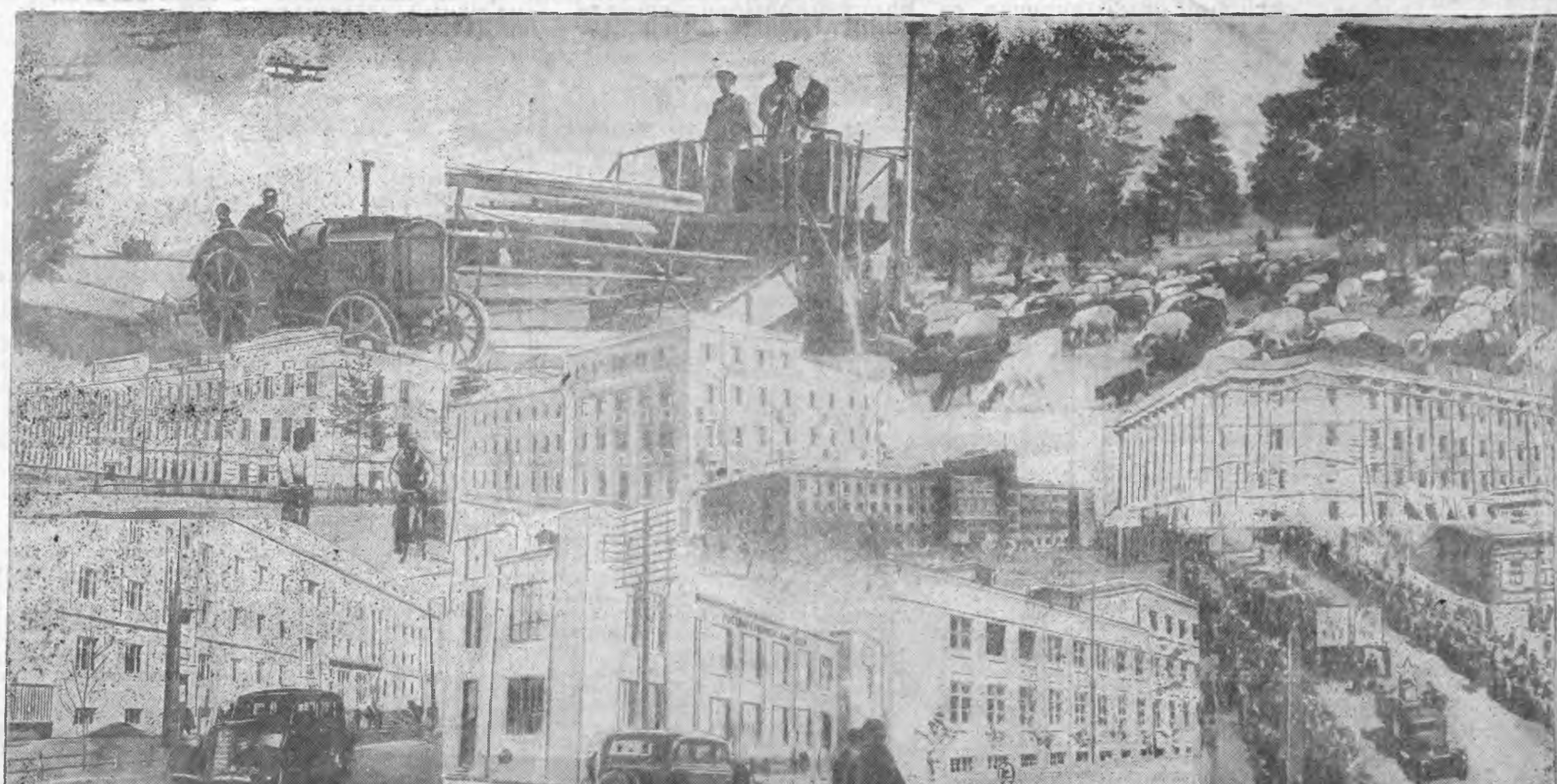
... Үбсүү тулама хүр саһан. Манай хоёр улаанармейцүүд боевой разведкэдэ гараад, саһа толгойгоороо олин мүлхижэ дабхиба. Хорёод метр ябаад байхада, үндэр ехэ үхэр шулуун... Шагнахада, шулуун амигүй хэбэртэй. Ушарань, боевой үедэ гансашье һаа модон, монсогоршье һаа шулуун амитай байдаг; анээниие Гармажаб эрид шангаар ойндоо хадууҗа ябаба. Тэрд гэхэ абяанай шэхэндэ дуулдаа һаань, тэрэ бүхэндэ өөрынгөө шиидхэлгэ абаха шухала...

„Тус шулууе тойрожо байһан дүрбэн сагаан финнүүдые улаан гараараа шахуу бажуугааб. Нүхэрэмни ехээр шархатажа, бусаха баатай болоһон байгааб"— гэжэ тэнюунээр Гармажаб хөөрэнэ.

Гармажабай хөөрэхэдэнь, хүн бүхэнэй балсангууд, юундэшьеб, зангиржа байдаг. Хэдэн олон героическа хуудаһануудые нүхэр Гармаев гансаараа шахуу бэшээ. Нүхэр Гармаев Выборг городые штурмадалсажа ябахадаа, томо снарядай түгдэрдэһэндэ тудаггажа, мир баталхын урда үдэр стройһоо гараад, госпитальда ороһон байна. Энэ болсор эгээ түрүү линидэ ходо ябажа үнэхөөр героическа баатаршалга үзүүлээ.

* * *

Бурядай түрүүшын герой— Гармажабай бодото ажабайдалайнь, боевой габьяануудайнь тухайда соносожо, олон часай урамтай хөөрэлдөө хээд, найман часта наашаа гаража, Улан-Удэдэ орожо ерэбэбди.

Нечаевай фото-монтаж

КОЛХОЗНО ШЭНЭ СЕЛО

Хаанта засагай байхада, харанхы балар сагта, замда ябаhан нэгэ аяншан Закаменай аймаг ерээд, Санага нютаг ошохо ушартай болоhон байгаа. Тэбхэр долоон хоногто ябажа, тэрэ нютагтаа арай гэжэ хүрэhэн юм. Цакирhаа саашаа Санага нютаг хүртэр зуугаад километр. Энээн хоорондо имагта лэ hарлагаар ябадаг бэлэй.

Баяр үгы харанхы балар сагай байхада, Санага нютаг болбол олонhоо таhархай дүлы балай, уйдхартай домогтой газар байгаа. Тэрэ болбол хангил үндэр хада уулануудаар хүреэлэгдэhэн нюсэгэн сагаан тала байhан юм.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциhаа урда, дурсагдагша нютагай арад зон болбол [illegible], хүнды жалгын хаяа бөөрёор нэгэ хоёроороо hуудаг ба дыланхидаа нүүдэл ажаhуудалтай байдаг hэн. Тэдэнэй ажабайдалань тон хүндэ хүшэр байгаа. Нэгэ талаhаа—налог түлэбэри гээд, ноёд баяд хашадаг, нүгөө талаhаа—хуули гурим гээд, хоодог чиновнигууд ганирдаг, гурбадахяараа—бурхан-буян гээд, лама бандинар хуурадаг мунхаруулдаг hэн.

Мүнөө, тэрэ нютагай 70 наhатай колхозник үбгэн иигэжэ хөөрэнэ: „Би, үлэмжэ хүшэр дарлалтые өөрынгөө нюргаар үзэhэн байнаб. Бага балшар наhанhаан эхилжэ баяшуудай барлаг зарсань болоjо ябаа hэм. Хубалза ламанарай хууралга мэхэдэнь орожо, hаажа hүүhан үнеэнhээ, хүллэжэ байhан моринhоо hалаад үзөө hэм, гулбаа ноёдой урдаhаа гурба дүрбэн үгэ хэлэhэнэйгээ түлөө гуша дахин нюргаа сохюулаашье үзэhэн байнаб“—гэжэ домоглон хөөрэхэ зуураа, мүнөөнэйгөө мүнхэ жаргалта хүхюун сэнгэлиг байдал тухайда хэлэжэ эхилээ.

* * *

Таанар, хэрбээ урдань энэ нютагта ябажа үзэhэн байгаа hаа, мүнөө Санагын селое танихагүйт! Хэрээ тэрэ сагта, hарлагаар ябажа долоо найман хоногой торшо соо энэ погранична селодо хүрэдэг байгаа hаа, мүнөө—хобхо дардам харгыгаар хоёр гурбан часай торшо дотор хүрэхэт! Тиихэдэ, урда сагта уйдхарта харанхы газар байhан Санага нютаг хүгжэн hалбаржа байгаа культурна колхозно село болоо. 1929-30 онуудай эхеэр нютагай үгытэй-шүүлэй, партийна ба партийна бэшэ большевигүүдэй инициативаар „Коминтерн“ ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд эмхидхэгдэhэн юм. Эдэ хоёр колхозууд, илангаяа малажалаараа бага бэшэ амжалтануудтай. Анхан эдэ колхозууд хори гушан гектар тарилгын газартай байдаг байhан, мүнөө энэ жэлдэ 300 гаран гектар тарилга хэжэ дүүргэбэ.

Колхозно ажахын hалбаран бадархатай хамта, колхознигуудайнь ажабайдал үдэрhөө үдэртэ культурна, баян болоjо байна. Урдань алишье талаараа адаг гээгдэнги байhан Санагын ажалшад үе наhандаа үзөөгүй, жабхаланта hайхан, жаргалта байдалаа эдлэжэ hуунад. Мүнөө, колхозуудайгаа центрнүүдтэ түбхинэн hуурижаад, тэрэнээ бүри болбосон болгохын түлөө тэмэсэжэ байна. Энэ нютагта, уулзаhан лэ хүн галстугтай, ороhон айл патефонтой байдаг. Олонхи колхознигуудайнь гэрнүүдтэ радиоточконууд тогтоогдонхой.

Тэдэнэр, шэнээр баригдаhан клубуудта, улаан булангуудта сүлөөтэ сагаа үнгэргэнэ. Эндэнь биллиарднууд, шатар даамууд, газета, журналнууд байдаг ба аятай зохидоор амарха условинууд байгуулагдаа.

Санага нютагта үнэхөөрөө культурна революци болоо. Эдэ хоёр колхозуудhаа гадна, дунда hургуули, хүдөөгэй больница, ветеринарна пункт ба олонтоото гоё hайхан шэнэ барилганууд, холоhоо харахада—бишиихан городогто адаляар яларна.

Солото түрүү хүнүүд, советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэнэр—стахановцууд, инженернүүд, врачууд, hургагшад ба бусад олоороо урган гарана. Жэшээлхэдэ, колхозой түрүүлэгшые орологшо, орденто нүхэр Аюр Данзанович Цыбеновые абаад үзэгты! Тэрэ болбол хаанта засагай үедэ хашагдаха, зобохые үзэhэн үгытэй батрак хүнэй үрэ hэн. Мүнөө, Аюр Данзанович элбэг дэлбэг жаргалаа эдлэжэ байна. Колхоздо ороhон сагhаа хойшо КТФ-дэ хүдэлмэрилөө. Үнгэрhэн жэлдэ 140 гүүнүүдhээ 140 унагадые эрхимээр харууhалжа абаhан байна. Нютагайнь ажалшад нүхэр Цыбеновтэ тон ехэ найдабари үзүүлэн, тэрэниие сомоной[гоо] Советэй депутадаар hунгаа. Эхэ ороной правительство болбол эрхим жэшээтэ ажалынь үндэрөөр сэгнэжэ, Советскэ Союзай дээдэ награда «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнаа.

—«Иимэ ехэ найдабари, энэ ехэ награда хадаа намайе үшөөл шэнэнүүд амжалтануудта зоригжуулна»—гэжэ Аюр Данзанович омогорхон хөөрэнэ.

Нүхэр Цыбеновтэл адали үнэн сэхэ хүнүүд, солото стахановецууд Санага нютагта хоёр гурбаараа бэшэ, харин хори гушаараа тоологдодог ба үшөөл олошоржо байна. Үнгэрhэн жэлдэ тус колхозhоо дүрбэ табан түрүү колхознигууд хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаа hэм. Мүнөө, эндэхи колхозуудай эрхим фермэнүүд, мүн тэрэнэй тоодо Аюр Данзановичын даадаг, адуу моридой товарна ферма выставкэдэ кандидадаар баталагдаад байна.

* * *

Бадаран хүгжэжэ байгаа Санага нютагай колхознигууд болбол дэлхэй дээрэ эгээ демократическа Сталинска Конституциин алтан наранай гэрэл доро, илалтаhаа илалтада эршэмтэйгээр зоринод. Энэ село хүгжэлтын зам дээрэ!

Цэдэн Дамбиев.

Сабшалангые ба бэлшээриие hайжаруулха хүдэлмэринүүдтэ колхознигуудай массова гаралгые эмхидхэхэ тухай

ВКП(б)-эйн Бурят-Монголой Обкомой Бюрогой тогтоол

ВКП(б)-эйн Областной Комитедэй бюро болбол шэнэ канава hубагуудые малтаха ба хуушаниинь hэльбэн заhаха, уhалалга хэхын ба үбhэ ногооной ургасые дээшэлүүлхын зорилгоор агротехническэ хэмжээябуулганудые бэелүүлхэ, тэрэнэй үндэhэ hуури дээрэ социалистическэ малажалда тэжээлэй бэхи база байгуулхын тула сабшалан ба бэлшээри дээрэ колхознигуудай массова гаралгые эмхидхэлгэ хадаа ажахын угаахэ удхашанартай байhыень тэмдэглэнэ.

Республикын бүхы колхозуудта сабшалан ба бэлшээри дээрэ колхознигуудай массова гаралгые эмхидхэлгэ хадаа ВКП(б)-эйн ЦК-гэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байна.

Иимэhээ, ВКП(б)-эйн Обкомой бюро **тогтооно:**

1. Шэнэ канава hубагуудые малтахын ба хуушан канава hубагуудые hэльбэн заhахын, уhалалга хэхын ба агротехническэ хэмжээябуулгануудые бэелүүлхын тула сабшалан дээрэ колхознигуудай массоваар, эмхитэйгээр гаралгые эмхидхэхэ тухайда Заиграйн аймагай, Усть-Курбинска сельсоведэй, Майн 1-эй нэрэмжэтэ ба Иволгын аймагай, Оронгын сельсоведэй, «Улаан Оронго» колхозуудай колхознигуудай үүсхэлые дэмжэхэ.

2. Сабшалангые ба бэлшээриие hайжаруулха хүдэлмэринүүдтэ түргөөр ба hайнаар бэлэдхэhэнэйгээ hүүлдэ, колхознигуудай массова гаралгые эмхидхэхыень республикын бүхы колхозуудай правлениинүүдтэ зүблэхэ.

3. Сабшалангые ба бэлшээриие hайжаруулха хүдэлмэринүүдтэ колхознигуудай массоваар ба эршэмтэйгээр гаралгые эмхидхэлгын бэлэдхэлгэдэнь правлениинүүдтэ туhаламжа үзүүлхыень ВКП(б)-эйн айкомуудта дурадхаха.

4. Майн 1-эй нэрэмжэтэ ба „Улаан Оронго“ колхозуудай опыдые хэблэлээр дамжуулхыень ба массова гаралга дээрэ ажалые эмхидхэхэ, хүсөө хубааха, механизмуудые, гарай зэбсэгүүдые хэрэглэхэ ба колхозуудта техническэ туhаламжа үзүүлхэ талааринь практическа заабаринуудые үгэхыень нүхэд ПЕТРЯКОВЫЕ ба ЗОНХОЕВЫЕ (Наркомзем) уялгалха.

5. Машинно-сенокосно отрядуудтай баталhан договорнуудай ёhоор, колхозуудай правлениинүүдэй эрилтээр сабшалангые элдүүрилхынь тулада тракторнуудые ба прицепной машинануудые томилхыень МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

6. Сабшалангые ба бэлшээриие hайжаруулха хүдэлмэринүүдтэ ябажа байгаа колхознигуудай дунда политико-массова хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулгые ба социалистическэ соревнованиие ба ажалай стахановска методуудэй дэлгэрүүлгые хангахыень ВКП(б)-эйн АК ба ВКП(б)-эйн Обкомой хүдөөажахын таhагые уялгалха.

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой секретарь А. ХАХАЛОВ.

ТАРИЛГА ЭМХИТЭЙГЭЭР ЯБУУЛАГДАНА

Селенгын аймагай, Доодо-Бүхэнэй сельсоведэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз болбол хабарай тарилгые апрелиин 3-дахи декадада эхилhэн юм. Мүнөө, планайнь ехэнхи хуби агротехническэ заабаринуудай ёhоор таригдаа. Культурник-агитатор нүх. Раднаев Цыретор хадаа колхознигуудай—хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдтэ хабаадагшадай дунда агитациие үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэйнь ашаар, энэ колхоздо тарилга эмхитэйгээр ябуулагдана.

Колхозник.

Ушаковай бригада түрүү hуурида

Кабанск. (Манай спецкоррhоо). Хабарай тарилгын хүдэлмэридэ, Кабанскын МТС-эй тракторна бригаданууд түлэг дундаа хүдэлмэрилжэ байна. Майн урда тээхи социалистическэ соревнованида № 3 тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Ушаков Филимон Васильевич) болбол эрхим показательнуудые харуулба. Тус бригадын трактористнууд бүгэдөөрөө нормоёо үлүүлэн дүүргэнэд. Жэшээлхэдэ, Балдаков Яков Ефимович нормоёо 300%, Татарников П. И. 170%, Помолева Арина Прокофьевна 150% гэхэ мэтэ.

Энэ бригада болбол мүнөө тарилгынгаа хүдэлмэриие 55% дүүргэжэ, тракторна бригаданууд соогоо түрүү hуури эзэлбэ.

НИКОЛЬСКО СЕЛОГОО КУЛЬТУРНА БОЛГОХОБДИ

Hаяхан, Мухар-Шэбэрэй аймагай, Никольско сельсоведэй, „Красный партизан“ ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудай колхознигуудай хамтарhан суглаан болобо. Эндэ „Хүдөө нютагуудые культурна болбосон болгохо тухай“ Баргажанай аймагай, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай хандалгые гол асуудал болгон зүбшэбэд. Үгэ хэлэгшэд, илангаяа үбгэд ба хүгшэд болбол большевистскэ партиин, аба Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэриин ашаар, шанга шадалтай ба сэнгэлиг хүхюу ажабайдалтай болоhон тухайгаа омогтойгоор хөөрэхэтэеэ хамта, Никольско селогоо бүри культурна болгохо хэрэгтэ хэдэн олон үнэтэ дурадхалнуудые оруулба.

Энэ суглаанда хабаадагшад болбол хүдөө нютагуудай культурна хэмжээн тухай асуудалые hайса зүбшэhэнэйгээ hүүлдэ, иимэ тогтоол абаба: „22 киловатт хүсэтэй, 500 точкотой колхозно электростанциие, модо хүреэ оборудованитайгаар байгуу 80000 түхэригэй сэнтэй, 800 котой радиоузел тогтоохо; хүнэй hууритай клуб, селы соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй хоёр колхозой правлениин сельпогой конторын байха хо дабхар байшан, типо баня нютагай хүсөөр бариха тэрээнэйгээ дэргэдэ саг үргэ хүдэлмэрилхэ парикмахер эмхидхэхэ; селогойгоо го Ленинскэ улицые ногооруу мүн, спортивна площадкатай ко хозно сад тариха; улицануудай захаар тротуарнуудые таб село дээрээ колхозно фотогр бии болгохо; худагуудые малта тэрээндэ будкануудые бари

Энэ хоёр колхозой колхозниг болбол бүхы нютагуудаа ку турна болгохын тула колхознигуу дай республиканска хүдэлмэ оролсожо тэмэсэхыень аймагай бүхы колхозууд ба колхознигууд уряалба.

Бор. Жапов

Бүргын эхин hургуули

Закаменай аймагай центрhээ—Цакирhаа нааша арбан табан километр газарта, Бүргэ гэжэ нютаг. Эндэ—ноб ногоон үсхэн нараhан модотой үндэр хадануудаар хүреэлэгдэhэн халюурма сагаан талын дунда, Бүргын эхин hургуули байдаг. Энэ хадаа Закаменай районой түрүү hургуулинуудай нэгэндэ тоологдоно. 1939-40 онуудай hуралсалай жэл соо тус hургуулиин hурагшад ба hургагшад болбол толотомо амжалтануудые туйлаа. Түрүүшын хахад жэлэй дүүрэхэдэ hурагшадайнь успеваемость 80 гаран процент байгаа hэн. Мүнөө—гурбадахи четвертиин эсэстэ, успеваемостинь—87 процент ба хандалгань—99 процент болобо. hурагшадайнь 50%-нь—отличнигууд ба ударнигууд! Зарим hурагшад-пионернүүдэнь hуралсалай жэлэй эхилhэнhээ хойшо ходо „отлично“ сэгнэлтэнүүдтэйгээр hуралсанад. Жэшээлхэдэ, Бадма-Цырен Сынгеев, Цымпил Жигмытова, Дымбэрыл Жалсанова, Цыбик Аюшеев гэгшэд бүхы предмедүүдээрээ „отлично“ сэгнэлтэнүүдтэй. Тэдэнэр, hуралсалаараа гээгдэнги нүхэдтөө туhална.

hурагшадай амжалта гараа—хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие дээдэ хэмжээдэ табиhанай үрэ мүн. Тус hургуулиин педколлектив болбол hуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие hайнаар табижа шадаа. Түрүү hургагшад нүхэд Раднаев (hургуулиие эрхилэгшэ), Эрдынеев ба бусад болбол үндэр успеваемостиие туйлахын түлөө эршэмтэйгээр тэмэсэhэнэйгээ ашаар, бага бэшэ амжалтануудые хангаа.

hургагшад нүхэд Бадма Эрдынеев ба Амаголон Раднаев гэгшэд өөhэдынгөө занятиие hайнаар үнгэргэhэнөөрөө хизаарладаг бэшэ, харин общественнэ хүдэлмэридэ угаа активнаар хабаадалсанад. Тэдэнэр—эрхим агит нууд! Мүнөө колхознигуудай да агитационно-массова хүдэлм үргэлжэлүүлhээр. Комсомолец наев—агитколлективэй хүтэл лэгшэ ба колхозой ханын газ харюусалгата редактор. hургагша Бадма Эрдынеев hу лидаа пионерскэ хүдэлмэрии тэлбэрилнэ.

Бүргын эхин hургуулиин hурагшад-пионернүүдэй олон янзын: уранhайханай ба ронно кружогууд эмхи Физкультурна, дуунай, БГО ба бусад кружогуудта hура тон активнаар хабаадалсана.

Гадна, гээгдэнги hура тай тусхай занятинууд үнгэр дэнэ. hургуулиин дирекци ба шанарань, hурагшадайгаа гэр дтэй нягта барисаатай. Түрэл дунда ойлгууламжын хүдэ четверть бүриин эсэстэ ба, гаяа мүнөө үргэнөөр ябуу жа байна. Тэдэнэртэ, үхибүү ямараар hуралсадаг тухайда жэ үгэдэг ба, хэрбээ му hурадаг hаань, түрэлхидэй hөө туhаламжа эригдэдэг юм.

Багшанарань өөhэд хоор баталhан социалистическэ до нууд соогоо абаhан уялга хүндэтэйгөөр бэелүүлжэ б Хуртагын эхин hургуулитай соревновани баталhан аад, салай жэлэй эхилhэнhээ ходо түрүү hуури эзэлнэ. Бү эхин hургуулиин hургагшад энэ хабарай п лгалтын ниие эрхимээр үнгэргэхын циалистическэ соревнованида рүү hуури эзэлхын түлөө гичнээр тэмэсэжэ байна.

Ц. Оронгоев

Харюусалгата редактор **Р. БИМБАЕВ.**

Адрес редакции г. Улан-Удэ, Каландаришвили, 19. Телефоны: секретариат—3-44; отдел партийной жизни и агитации и пропаганды 7-55 — 2 зв.; Сельхоз отд. — 7-55; отдел кадров и писем — 5-0

Типографии НКМП.

Уполномоченный Бурглавлита [illegible] 399